

Джерела інформації про війну

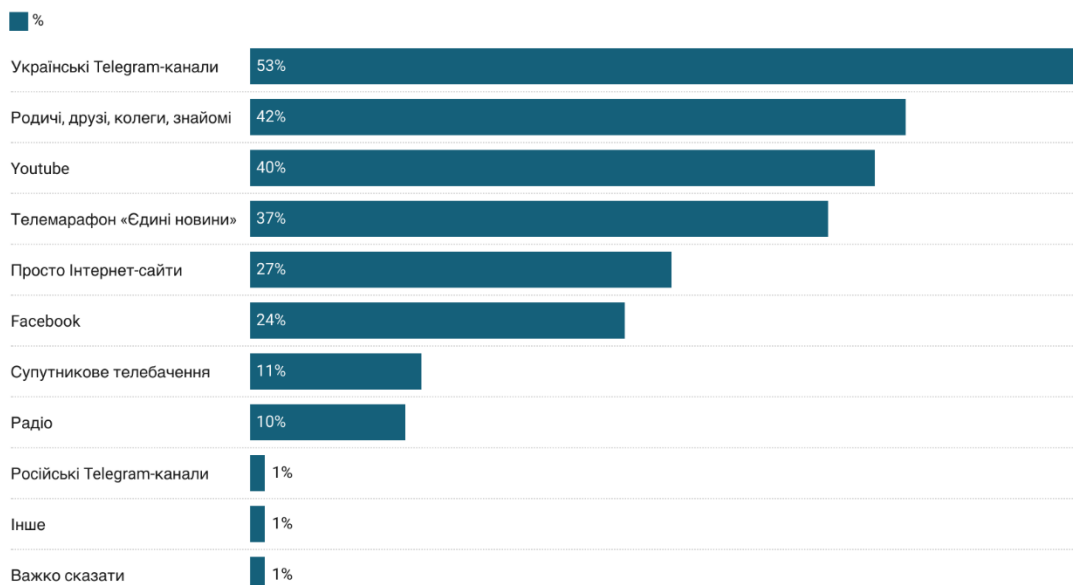
Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитування методом face-to-face проводилося у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій областях та місті Києві (у Запорізькій, Миколаївській, Харківській, Херсонській областях – лише на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії).

Опитування проводилося за стратифікованою багатоступеневою вибіркою із застосуванням випадкового відбору на перших етапах формування вибірки та квотного методу відбору респондентів на заключному етапі (коли здійснювався відбір респондентів за статеві-віковими квотами). Структура вибіркової сукупності відтворює демографічну структуру дорослого населення території, на яких проводилося опитування, станом на початок 2022 року (за віком, статтю, типом поселення).

Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Водночас додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

- **Найпопулярнішим джерелом інформації про події російсько-української війни** для українців є **Телеграм-канали** – це джерело назвали 53% респондентів. Друге та третє місця ділять міжособистісні контакти (родичі, друзі, знайомі – 42%) та YouTube (40%). Телемарафон «Єдині новини» використовують для отримання такої інформації 37% опитаних.

З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною

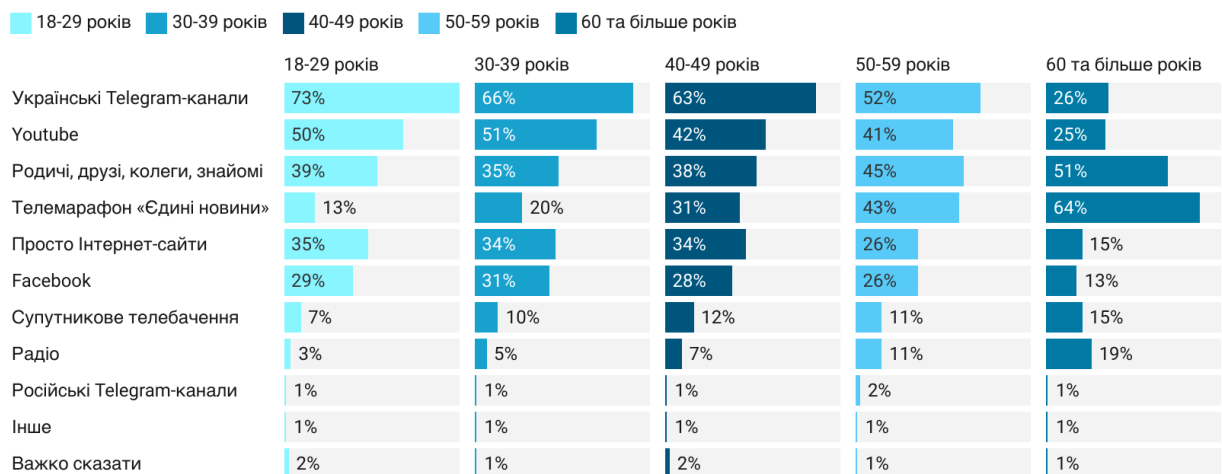

Результати опитування проведеного соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF · Created with Datawrapper

- **Орієнтація на інформацію з Телеграм-каналів помітно залежить від віку респондентів.** Найпопулярніші (73%) ці джерела серед наймолодших (до 30 років), причому в цій групі Телеграм має дуже великий відрив від усіх інших джерел. Зі збільшенням віку популярність Телеграм-каналів поступово знижується, і серед найстарших респондентів ними користується лише обмежена кількість (26%). У вікових групах 18–29, 30–39 та 40–49 років другим за частотою згадувань джерелом є YouTube, тоді як серед осіб віком 50–59 років його популярність майже така сама, як у каналів міжособистісного спілкування та телемарафону «Єдині новини». А ось серед найстарших респондентів YouTube як джерело інформації про війну використовують значно рідше (лише 25%). Третє за популярністю місце у вікових групах 18–29, 30–39 та 40–49 років посідають канали міжособистісного спілкування. Орієнтація на телемарафон «Єдині новини» має чіткий віковий зв'язок: наймолодші респонденти дуже рідко користуються цим джерелом, але зі збільшенням віку його популярність зростає, так що в найстаршій віковій групі воно стає домінуючим (ним користуються 64% цієї групи).

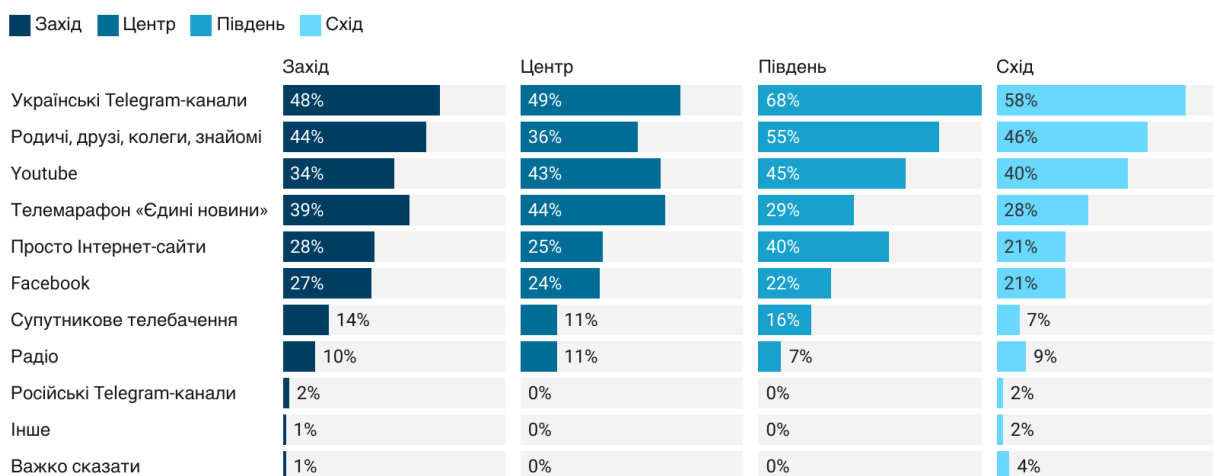
З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.
Created with Datawrapper

- **Телеграм-канали посідають першість за популярністю в усіх регіонах**, однак на Заході та в Центрі вони є відносними лідерами (ними користуються більше, ніж іншими джерелами, але частка користувачів становить менше половини мешканців цих регіонів), натомість на Півдні (68% користувачів) та на Сході (58% користувачів) вони є однозначними лідерами. Другими за частотою згадувань на Заході, Півдні та Сході є канали міжособистісного спілкування (ці джерела згадували 44%, 55% та 46% у відповідних регіонах), натомість у Центральному регіоні друге місце посідає телемарафон «Єдині новини» (його згадують 44% опитаних). Третє за частотою згадувань місце в Центрі, на Півдні та Сході посідає YouTube, тоді як на Заході – телемарафон «Єдині новини» (39%). Варто зазначити, що телемарафон «Єдині новини» значно менш популярний на Півдні та Сході, але й на Заході та в Центрі на нього орієнтуються менше половини мешканців.

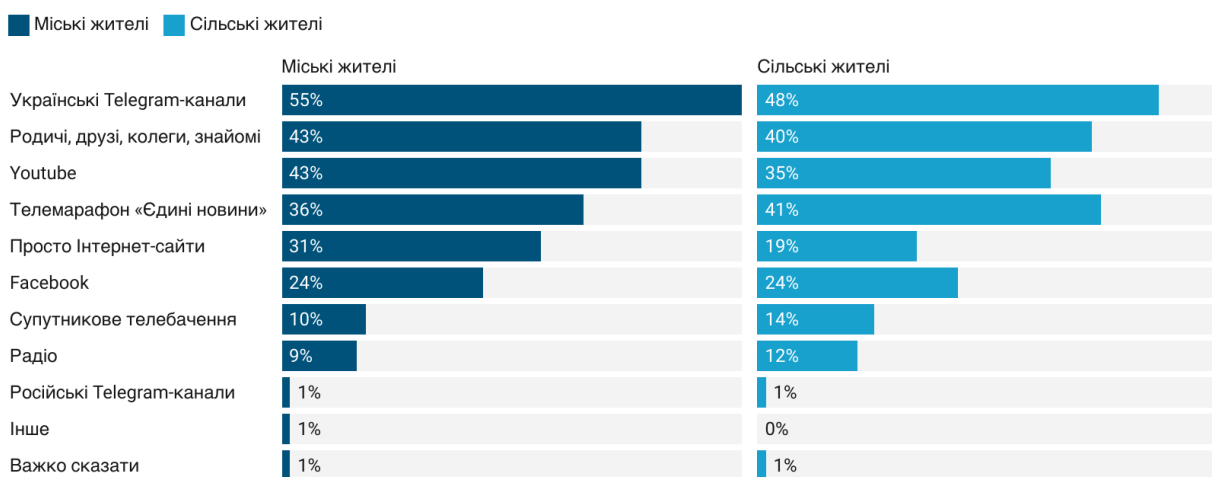
З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.
Created with Datawrapper

- Існують певні відмінності у використанні різних джерел інформації між міськими та сільськими жителями. Хоча **Телеграм-канали** є найчастіше згадуваним джерелом і в містах, і в селах, **їхня популярність дещо вища у містах** (55% порівняно з 48% серед сільських жителів). Друге та третє місця за популярністю серед міських жителів посідають **канали міжособистісного спілкування та YouTube** (43%), а серед сільських – **канали міжособистісного спілкування та телемарафон «Єдині новини»** (40–41%). До того ж городяни помітно частіше використовують різноманітні Інтернет-сайти (31% проти 19% серед мешканців сіл).

З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.
Created with Datawrapper

- Орієнтація на ті чи ті канали отримання інформації про війну залежить й від рівня освіти респондентів. Зокрема, серед осіб із середньою чи неповною середньою освітою переважає орієнтація на телемарафон «Єдині новини» (49%) та спілкування з іншими людьми (48%); серед осіб із середньою спеціальною освітою перше місце посідають Телеграм-канали (53%), а друге – канали міжособистісного спілкування (45%). Натомість серед респондентів з високим рівнем освіти домінують Телеграм-канали (61%) та YouTube (45%). Що стосується телемарафону «Єдині новини», то його використання помітно зменшується з підвищенням рівня освіти.

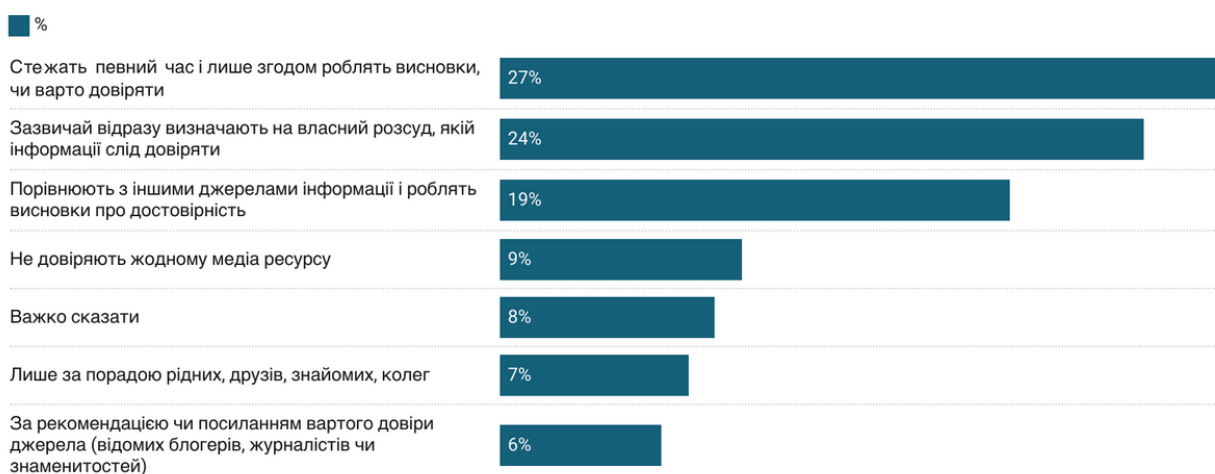
З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.
Created with Datawrapper

- Формування довіри до різних джерел інформації відбувається різними шляхами, причому не фіксується якогось домінуючого способу. Хоча найбільша частка респондентів починає довіряти джерелу після певного часу користування і, так би мовити, перевірки, але ця частка становить лише 27%. Майже стільки ж респондентів (24%) починають довіряти чи не довіряти тому чи іншому ресурсу «на льоту», спонтанно, а ще 19% – намагаються провести порівняльний аналіз різних джерел, щоб зробити більш достовірні висновки.

Підстави для довіри до медіа-ресурсів (телеканалів, радіостанцій, газет, сайтів, Youtube-каналів, Telegram-каналів, Facebook, блогерів тощо) щодо повідомлень про війну

Результати опитування проведеного соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Опитано 2020 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Source: DIF • Created with Datawrapper

- У методах формування довіри до джерел інформації є деякі відмінності між людьми з різним рівнем освіти. Зокрема, люди з високим рівнем освіти критичніше ставляться до вибору джерел інформації. Серед них 24% порівнюють обране джерело з іншими джерелами, тоді як у групах з нижчим рівнем освіти відповідні частки становлять 13% та 18%. Серед респондентів з вищим рівнем освіти також більш поширена практика формування довіри до джерела лише після певного часу користування ним, і дещо рідша – швидка, ситуативна довіра до джерела. Проте ці відмінності досить незначні.

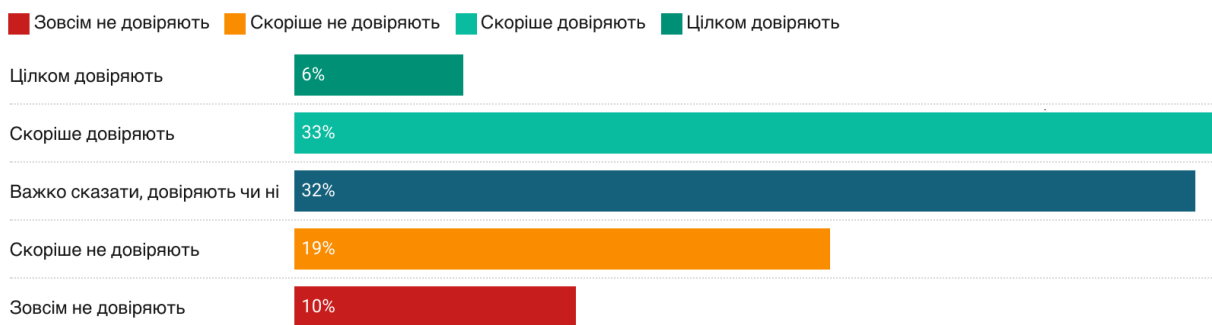
Підстави для довіри до медіа-ресурсів (телеканалів, радіостанцій, газет, сайтів, Youtube-каналів, Telegram-каналів, Facebook, блогерів тощо) щодо повідомлень про війну

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.
Source: DIF • Created with Datawrapper

- Рівень довіри до інформації про події війни, яка надходить від владних органів, є невисоким. Адже більшою чи меншою мірою **офіційним джерелам довіряють 39%** опитаних (при цьому повну довіру висловили лише 6%). Водночас слід зазначити, що **частка тих, хто офіційним джерелам довіряє, перевищує частку тих, хто не довіряє** (останніх налічується 29%). Третина опитаних не визначилися щодо цього питання.

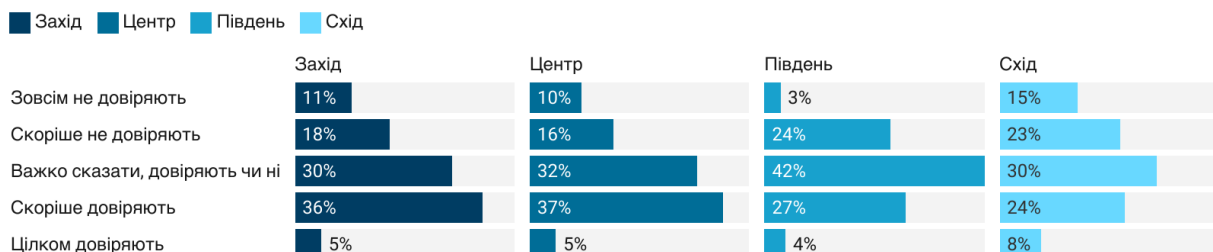
Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.
Source: DIF • Created with Datawrapper

- **Вищі показники довіри** до повідомлень органів влади про воєнну ситуацію зафіксовані у **Західному та Центральному регіонах** нашої країни (41–42%, на відміну від 31–32% на Півдні та Сході). Причому найгірший баланс довіри фіксується в Східному регіоні, де частка тих, хто не довіряє відповідній інформації (38%), перевищує частку тих, хто їй довіряє (32%). У решті регіонів баланс довіри/недовіри позитивний.

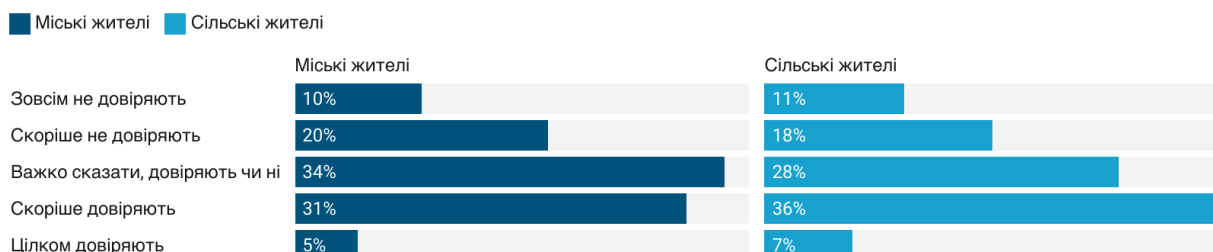
Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Created with Datawrapper

- **Мешканці сіл дещо більше довіряють інформації від влади** (43% проти 36% серед міських жителів), але рівень недовіри приблизно однаковий у цих групах (нижчий рівень довіри серед міських жителів формується за рахунок вищого рівня невизначеності у питанні довіри).

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

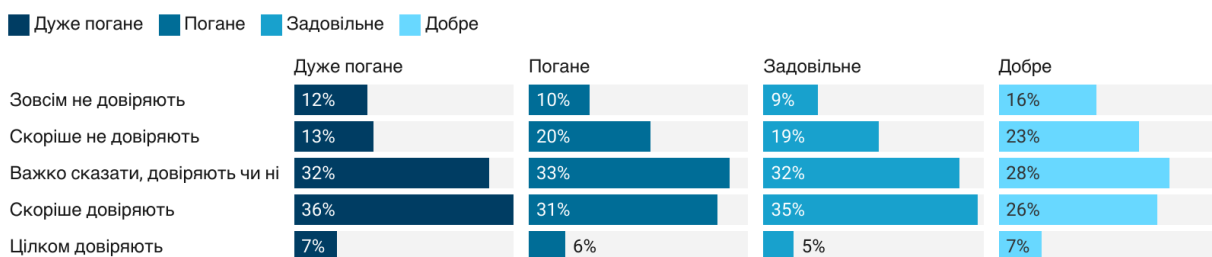

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Created with Datawrapper

- Певний вплив на позиції респондентів у цьому питанні має рівень матеріальної забезпеченості. Зокрема **рівень недовіри** до інформації про війну з офіційних джерел вищий серед **більш заможних осіб** (серед них не довіряють цим джерелам 39% порівняно з 25–30% у групах менш заможних громадян). І навпаки, в групах з нижчим рівнем доходів довіру в цьому питанні висловили 37–43%, а серед заможних громадян цей показник становить 33%. Причому **заможні люди – єдина група, в якій баланс довіри/недовіри є негативним** (частка тих, хто не довіряє, перевищує частку тих, хто довіряє).

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

Матеріальне становище:

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Created with Datawrapper

- Позиція з цього питання певною мірою залежить й від рівня освіти. Зокрема, **більшу довіру** до інформації з офіційних джерел демонструють особи із **загальною чи неповною середньою освітою** (44%), тоді як відповідний показник серед осіб із середньою спеціальною або вищою освітою становить 36–38%. Однак слід зазначити, що ці відмінності формуються лише за рахунок більшої невизначеності освічених осіб; рівень недовіри в усіх освітніх групах однаковий.

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

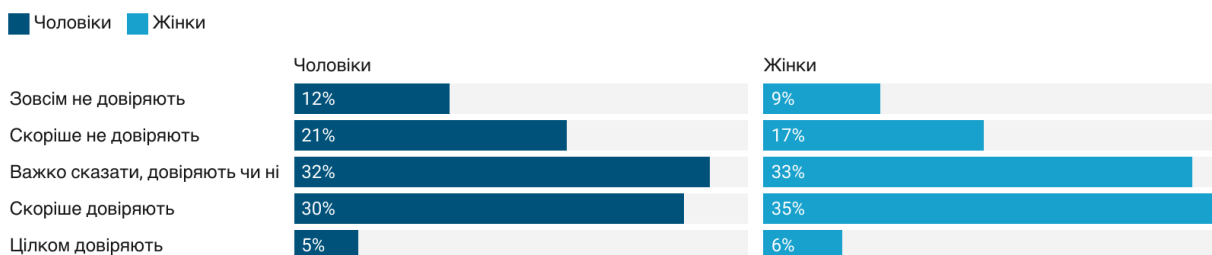
Рівень освіти:

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Created with Datawrapper

- У гендерному розрізі інформації від органів державної влади більш схильні довіряти жінки, серед яких 41% довіряє цьому джерелу, тоді як серед чоловіків таких 35% (але, як бачимо, відмінності незначущі).

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

Результати загальнонаціонального опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 27 березня 2024 року. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.
Created with Datawrapper

Результати опитування в таблицях

З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною

	<i>Частки*</i>
Українські Telegram-канали	53%
Родичі, друзі, колеги, знайомі	42%
YouTube	40%
Телемарафон «Єдині новини»	37%
Просто Інтернет-сайти	27%
Facebook	24%
Супутникове телебачення	11%
Радіо	10%
Російські Telegram-канали	1%
Інше	1%
Важко сказати	1%

* Сума відсотків перевищує 100%, оскільки респонденти могли обирати кілька варіантів відповідей водночас.

З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною*

	<i>Вікові групи</i>				
	<i>18-29 років</i>	<i>30-39 років</i>	<i>40-49 років</i>	<i>50-59 років</i>	<i>60 та більше років</i>
Українські Telegram-канали	73%	66%	63%	52%	26%
YouTube	50%	51%	42%	41%	25%
Родичі, друзі, колеги, знайомі	39%	35%	38%	45%	51%
Телемарафон «Єдині новини»	13%	20%	31%	43%	64%
Просто Інтернет-сайти	35%	34%	34%	26%	15%
Facebook	29%	31%	28%	26%	13%
Супутникове телебачення	7%	10%	12%	11%	15%
Радіо	3%	5%	7%	11%	19%
Російські Telegram-канали	1%	1%	1%	2%	1%
Інше	1%	1%	1%	1%	1%
Важко сказати	2%	1%	2%	1%	1%

* Сума відсотків в кожній порівнюваній групі перевищує 100%, оскільки респонденти могли обирати кілька варіантів відповідей водночас.

З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною*

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Українські Telegram-канали	48%	49%	68%	58%
Родичі, друзі, колеги, знайомі	44%	36%	55%	46%
YouTube	34%	43%	45%	40%
Телемарафон «Єдині новини»	39%	44%	29%	28%
Просто Інтернет-сайти	28%	25%	40%	21%
Facebook	27%	24%	22%	21%
Супутникове телебачення	14%	11%	16%	7%
Радіо	10%	11%	7%	9%
Російські Telegram-канали	2%	0%	0%	2%
Інше	1%	0%	0%	2%
Важко сказати	1%	0%	0%	4%

* Сума відсотків в кожній порівнюваній групі перевищує 100%, оскільки респонденти могли обирати кілька варіантів відповідей водночас.

З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною*

	<i>Міські жителі</i>	<i>Сільські жителі</i>
Українські Telegram-канали	55%	48%
Родичі, друзі, колеги, знайомі	43%	40%
YouTube	43%	35%
Телемарафон «Єдині новини»	36%	41%
Просто Інтернет-сайти	31%	19%
Facebook	24%	24%
Супутникове телебачення	10%	14%
Радіо	9%	12%
Російські Telegram-канали	1%	1%
Інше	1%	0%
Важко сказати	1%	1%

* Сума відсотків в кожній порівнюваній групі перевищує 100%, оскільки респонденти могли обирати кілька варіантів відповідей водночас.

З яких джерел українці отримують інформацію про події, пов'язані з російсько-українською війною*

	<i>Рівень освіти</i>		
	<i>Незакінчена та загальна середня</i>	<i>Середня спеціальна</i>	<i>Вища або незакінчена вища</i>
Українські Telegram-канали	36%	53%	61%
Родичі, друзі, колеги, знайомі	48%	45%	37%
Телемарафон «Єдині новини»	49%	40%	29%
YouTube	31%	39%	45%
Просто Інтернет-сайти	16%	26%	34%
Facebook	19%	24%	27%
Супутникове телебачення	11%	13%	10%
Радіо	15%	10%	7%
Російські Telegram-канали	0%	1%	1%
Інше	1%	1%	1%
Важко сказати	2%	1%	1%

* Сума відсотків в кожній порівнюваній групі перевищує 100%, оскільки респонденти могли обирати кілька варіантів відповідей водночас.

Підстави для довіри до медіа-ресурсів (телеканалів, радіостанцій, газет, сайтів, YouTube-каналів, Telegram-каналів, Facebook, блогерів тощо) щодо повідомлень про війну

	<i>Частки</i>
Стежать певний час і лише згодом роблять висновки, чи варто довіряти	27%
Зазвичай відразу визначають на власний розсуд, якій інформації слід довіряти	24%
Порівнюють з іншими джерелами інформації і роблять висновки про достовірність	19%
Лише за порадою рідних, друзів, знайомих, колег	7%
За рекомендацією чи посиланням вартого довіри джерела (відомих блогерів, журналістів чи знаменитостей)	6%
Не довіряють жодному медіа ресурсу	9%
Важко сказати	8%

Підстави для довіри до медіа-ресурсів (телеканалів, радіостанцій, газет, сайтів, YouTube-каналів, Telegram-каналів, Facebook, блогерів тощо) щодо повідомлень про війну

	<i>Рівень освіти</i>		
	<i>Незакінчена та загальна середня</i>	<i>Середня спеціальна</i>	<i>Вища або незакінчена вища</i>
Зазвичай відразу визначають на власний розсуд, якій інформації слід довіряти	26%	25%	22%
Стежать певний час і лише згодом роблять висновки, чи варто довіряти	24%	27%	29%
Порівнюють з іншими джерелами інформації і роблять висновки про достовірність	13%	18%	24%
Лише за порадою рідних, друзів, знайомих, колег	8%	7%	6%
За рекомендацією чи посиланням вартого довіри джерела (відомих блогерів, журналістів чи знаменитостей)	5%	5%	6%
Не довіряють жодному медіа ресурсу	12%	8%	7%
Важко сказати	12%	10%	6%

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

	<i>Частки</i>
Зовсім не довіряють	10%
Скоріше не довіряють	19%
Важко сказати, довіряють чи ні	32%
Скоріше довіряють	33%
Цілком довіряють	6%

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

	<i>Регіони</i>			
	<i>Захід</i>	<i>Центр</i>	<i>Південь</i>	<i>Схід</i>
Зовсім не довіряють	11%	10%	3%	15%
Скоріше не довіряють	18%	16%	24%	23%
Важко сказати, довіряють чи ні	30%	32%	42%	30%
Скоріше довіряють	36%	37%	27%	24%
Цілком довіряють	5%	5%	4%	8%

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

	<i>Міські жителі</i>	<i>Сільські жителі</i>
Зовсім не довіряють	10%	11%
Скоріше не довіряють	20%	18%
Важко сказати, довіряють чи ні	34%	28%
Скоріше довіряють	31%	36%
Цілком довіряють	5%	7%

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

	<i>Матеріальне становище</i>			
	<i>Дуже погане</i>	<i>Погане</i>	<i>Задовільне</i>	<i>Добре</i>
Зовсім не довіряють	12%	10%	9%	16%
Скоріше не довіряють	13%	20%	19%	23%
Важко сказати, довіряють чи ні	32%	33%	32%	28%
Скоріше довіряють	36%	31%	35%	26%
Цілком довіряють	7%	6%	5%	7%

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

	<i>Рівень освіти</i>		
	<i>Незакінчена та загальна середня</i>	<i>Середня спеціальна</i>	<i>Вища або незакінчена вища</i>
Зовсім не довіряють	10%	11%	10%
Скоріше не довіряють	18%	18%	20%
Важко сказати, довіряють чи ні	29%	33%	34%
Скоріше довіряють	36%	32%	32%
Цілком довіряють	7%	6%	4%

Довіра до повідомлень від органів державної влади про події війни

	<i>Чоловіки</i>	<i>Жінки</i>
Зовсім не довіряють	12%	9%
Скоріше не довіряють	21%	17%
Важко сказати, довіряють чи ні	32%	33%
Скоріше довіряють	30%	35%
Цілком довіряють	5%	6%